

разів перевищує встановлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Щодо відмежування шахрайства з фінансовими ресурсами від злочинів проти власності, зокрема шахрайства (ст. 190 КК України). Насамперед, відмінною ознакою цих злочинів є об'єкт (за ст. 222 КК України злочинне діяння порушує встановлений порядок зайняття господарською діяльністю у сфері фінансів і не спрямоване проти власності). Наступною відмінною ознакою є мета вчинення злочину - у разі шахрайства з фінансовими ресурсами умисел винного спрямований на одержання кредитних коштів з обов'язковим їх поверненням, хоча можливо і несвоєчасним, тоді як при шахрайстві винний прагне безплатно обернути чуже майна на свою користь або користь інших осіб.

Список використаних джерел:

1. Бондар С.В. Розв'язання проблем протидії шахрайству з фінансовими ресурсами у банківській сфері / С.В. Бондар, С.С. Чернявський // *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. - 2012. - № 1(3). - С. 84-93.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПЕРВИННОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

Бурдонова Олена Юріївна, викладач кафедри гуманітарних дисциплін Університету економіки та управління

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, начальник Кримського факультету Одеського державного університету внутрішніх справ *Буткевич С.А.*

Нині питання запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму перебувають у центрі підвищеної уваги науковців і практиків, адже розв'язання цієї проблеми сприятиме становленню і розвитку України як демократичної, правової держави. Здебільше, ця увага проявляється у наділенні певними повноваженнями суб'єктів первинного фінансового моніторингу при виконанні відповідних дій і заходів у цій сфері.

Проблемам здійснення фінансового моніторингу приділено багато уваги, зокрема у працях таких українських дослідників, як О. Бандурка, С. Буткевич, О. Користін, О. Пойзнер, С. Симв'ян тощо. Однак, на наш погляд, питання щодо організації діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу потребують особливої уваги та самостійного дослідження.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» (далі - Закон) встановлено вичерпний перелік суб'єктів первинного фінансового моніторингу, їх права та обов'язки, якими вони наділені при здійсненні своїх повноважень у питаннях запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму [1]. Відповідно до цього Закону, суб'єкти первинного фінансового моніторингу повинні стати на облік у Спеціально уповноваженого органу як суб'єкти первинного фінансового моніторингу та у разі припинення своєї

діяльності повідомити про це Спеціально уповноважений орган у визначеному Національним банком України для банків та Кабінетом Міністрів України для інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу порядку. Також суб'єкти первинного фінансового моніторингу мають забезпечувати виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, у процесі, в день виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення [1].

Найбільш активними у системі звітування, в розрізі суб'єктів первинного фінансового моніторингу, є банківські установи, які надсилають основну частину повідомлень про операції, що підлягають фінансовому моніторингу. Зазвичай ця частка становить майже 97 % від загальної кількості повідомлень про фінансові операції [2]. Звідси можна простежити негативне явище стосовно інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу - небанківських установ. Від них надходить лише 3 % повідомлень. На нашу думку, це є певним показником неналежної якості нагляду з боку органів, що контролюють діяльність цих суб'єктів первинного фінансового моніторингу, або відсутності достатньої обізнаності про фінансові операції, які можуть бути

пов'язані з легалізацією злочинних доходів або фінансуванням тероризму, безпосередньо у суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Підкреслимо, що Законом установлено необхідність проведення спеціальних заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, спрямованих на виконання вимог цього Закону, що включають проведення обов'язкового та внутрішнього фінансового моніторингу [1]. Так, якщо стосовно обов'язкового фінансового моніторингу Закон чітко регламентує межі визначення операцій, які підлягають перевірці, то стосовно операцій, що належать до внутрішнього фінансового моніторингу, суб'єктам первинного фінансового моніторингу пропонується повідомляти у випадку, якщо є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом [1]. Однак поняття «достатніх підстав» для суб'єкта первинного фінансового моніторингу не розкрито (взагалі вважаємо його філософською категорією). Тобто підставою для проведення цього виду первинного фінансового моніторингу передбачений суб'єктивний висновок особи про сумнівність фінансової операції та з'ясування її причетності до протиправної діяльності. Як наслідок, це може призвести до певних зловживань з боку суб'єкта первинного фінансового моніторингу у вигляді ненадання інформації Державній службі фінансового моніторингу України про сумнівні операції. На наш погляд, необхідним є чітке визначення в національному антилегалізаційному законодавстві організаційно-правового механізму цієї дії із визначенням, якими саме засобами, критеріями слід керуватись в даному випадку суб'єктам первинного фінансового моніторингу. Вважаємо, що це сприятиме підвищенню ефективності здійснення суб'єктами первинного фінансового моніторингу діяльності із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму, та забезпеченню належного здійснення функцій регулювання та нагляду відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Враховуючи викладене вище, можна зробити висновок, що ускладнення, непорозуміння та дублювання функцій суб'єктів державного фінансового моніторингу певною мірою перешкоджають реалізації установлених законом повноважень суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Для усунення таких суперечностей і прогалин необхідно вжити заходів з метою підвищення ефективності нагляду та регулювання діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу, вдосконалити методичні рекомендації для них стосовно виявлення підозрливих операцій, критерії їх оцінки та подання інформації до Державної служби фінансового моніторингу України.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом»: Закон України від 18 трав. 2010 р. № 2258- VI // Офіційний вісн. України. - 2010. - № 39. - Ст. 1293.
2. Офіційний веб-сайт Державної служби фінансового моніторингу України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.sdfm.gov.ua>.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Хон Артур Андріанович, студент магістратури навчально-наукового інституту заочного навчання Національної академії внутрішніх справ **Безрутенко Сергій Михайлович**, кандидат економічних наук, професор кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

У сучасних умовах розвитку національної економіки та подолання наслідків фінансової кризи регулювання банківської діяльності організації і функціонування банківської системи України набувають нового змісту. Головною ланкою банківської системи України є комерційні банки, які істотно впливають на розвиток усіх галузей і сфер економіки. Проте комерційні банки є відносно новим явищем для України, оскільки їх створення розпочалося після того як наша держава стала на шлях проведення економічних перетворень.

Оскільки в умовах ринкових відносин особливого значення набуває такий особливий вид майна, як цінні папери, однією з найважливіших складових української економіки, яка є показником розвитку не тільки ринку капіталу, а